

El 2001 van quedar ben retratats!

«Nunca fue la nuestra lengua de imposición, sino de encuentro; a nadie se le obligó nunca a hablar en castellano: fueron los pueblos más diversos quienes hicieron suyos por voluntad libérrima, el idioma de Cervantes.»

(El rei d'Espanya Juan Carlos I, en discurs del 23 d'abril del 2001).

Refresquem-los la memòria :

«Habría que ver cuándo se ha prohibido hablar una lengua en España y con qué intensidad.»

(Pilar del Castillo, ministra d'Educació, Cultura y Deportes, en una entrevista al diari El País, el dia 6 de maig del 2001)

«Pondrá el corregidor el mayor cuidado en introducir la lengua castellana, a cuyo fin dará providencias más templadas y disimuladas para que se note el efecto sin que se note el cuidado.»

(Felip V, 1717, Carta del Rey a los Corregidores, sobre l'aplicació del Decret de Nova Planta).

«Los maestros y maestras de Instrucción Primaria que enseñasen a sus discípulos la Doctrina Cristiana u otra cualquiera materia en un idioma o dialecto que no sea la lengua castellana serán castigados por primera vez con amonestación [...] y si reincidiesen, después de haber sufrido una amonestación, serán separados del Magisterio oficial, perdiendo cuantos derechos les reconoce la Ley».

(Alfons XIII, real decret de 21 de novembre de 1902)

SUMARI

REMENEM EL PASSAT, ACLARIM IDEES / VOLEM VIURE EN CATALÀ!! – DENUNCIEM: LA MALA FEINA DE TV(E)3 – DOSSIER: NO SOM QUATRE PROVÍNCIES (I): LA FRANJA EXISTEIX, I PARLA CATALÀ – ENTREVISTA AMB GUILLEM XACON (Coordinador dels Casals Jaume I de la Franja) – RECORDEM MARIA MERCÈ MARÇAL, MONTSERRAT ROIG I MARIA AURÈLIA CAPMANY – LLIBRES RECOMANATS – FLAIXOS SOBRE LA LLENGUA – JA EXERCEIXES LA TEVA CATALANITAT?

Cas HARRY POTTER: victòria de la societat catalana

Última hora:

L'Associació per la Llengua i la Cultura ha signat la seva adhesió a la querella promoguda per la campanya "Jo també em planto" contra el Rei d'Espanya Juan Carlos I amb motiu de les seves declaracions de l'abril del 2001 en què afirmava que el castellà no havia estat mai imposat.

REMOVEM EL PASSAT, ACLARIM IDEES

Quan el número 0 d'aquesta revista acabava de veure la llum, al mes d'abril de l'any passat, vam tenir una desagradable sorpresa que va afectar totes les persones amb un mínim de dignitat, de decència o, sense anar més lluny, de nocions d'història: la referència a la suposada no-imposició del castellà que el rei espanyol va fer en un discurs que fou àmpliament divulgat i comentat en el seu moment. A això hi va seguir la defensa aferrissada, ridícula i insultant que se'n va fer des del govern d'Aznar —coherent, d'altra banda, ja que estaven defensant el rei que el dictador Franco va designar com a successor—; les paraules de la ministra d'educació (i?) i cultura (i;??) en una entrevista on posava en dubte la prohibició del català i les tèbies mostres de disgust per part d'alguns dels nostres polítics en veure's obligats a contradir el monarca a qui tant estimen i que tan poc els respecta.

Si de les males experiències n'hem de treure sempre la part positiva, aquesta va servir perquè tothom hi quedés ben retratat: la monarquia —institució vetusta, anacrònica i obsoleta de per sí— es mostrava ignorant o, encara pitjor, cínica i plena de mala fe; el govern en el poder, prepotent des de la seva majoria absoluta, burxava les ferides i amagava el cap sota l'ala; i els nostres servils governants —els d'aquí— no sabien si lamentar més les paraules pronunciades o el fet d'haver-les de rebatre, tenint en compte de boca de qui havien sortit. A més, va servir perquè es creés un gran rebombori entre la societat catalana (i també entre els descendents dels indígenes americans): tothom va expressar la seva justa indignació en diverses ocasions en aquells moments. I sobretot vam tenir l'oportunitat de, tot remonent el passat, aclarir les idees d'aquells que encara podien ignorar la realitat de la nostra història. I és per això que hi insistim en aquest nou número de la nostra revista, perquè cal que recordem els atacs que rebem enlloc d'anar parant la galta. La bel·ligerància és necessària, quan les garrotades ens arriben per totes bandes.

VOLEM VIURE EN CATALÀ!!

Com ja recordàvem en el número 0, quan des de l'Associació per la Llengua i la Cultura de Mollet i Sabadell vam decidir endegar el projecte d'una revista vam reprendre el nom de la que havien editat en els anys vuitanta els Grups de Defensa de la Llengua, militants actius (no pas des d'una posició tèbia, ni des de darrera d'una taula de despatx) pels drets lingüístics de tots els que ens expressem en català. Alguns d'ells, fins i tot, en tenir coneixement de la nostra iniciativa, se'n van alegrar i ens van donar suport. En canvi, des del Consorci per la Normalització Lingüística vam rebre queixes per la utilització d'aquest nom històric, ja que el tenen registrat i l'utilitzen en una publicació interna (tant de bo estiguessin tant a l'aguait respecte a les infraccions que pateix la nostra llengua). Per aquesta raó hem preferit efectuar una petita modificació en el títol de la nostra revista. Tot i això, manifestem que no volem que aquest nom (Viure en Català), que ja ha esdevingut una consigna, es vegi reduït a un àmbit d'ús tancat i reclus. Creiem que cal divulgar-lo per tots els racons del nostre allargassat país: reclamem, reivindiquem, volem, exigim viure en català. Ho dèiem en el nostre primer número: hi ha res de més natural, per als catalans i catalanes? VIURE EN CATALÀ: aquesta consigna pertany a tots aquells i aquelles que realment desitgem que el contingut de la frase esdevingui realitat i que, per tant, lluitem per aconseguir-ho. Seguirem endavant, doncs, amb el nostre crit unànim: ara i sempre, VOLEM VIURE EN CATALÀ!!

ÍNDIX

Editorial (2); Flaixos (3); **(NOU!)** Dossier *No som quatre províncies* (8); Entrevista amb *Guillem Xacon* (13); Webs (13); Denunciem! *La mala feina de TV(E)-3* (15); El Personatge *Maria Mercè Marçal* (18); Acadèmia Valenciana de la Llengua (19); Passatemps (20); Notícies (20); Qüestions de llengua (21); Recordatoris (22); Llibres (23); Clàssics (24); Rumors (25); Racó Musical (25); Accions (26); Manifest (27); Ja exerceixes la teva catalanitat? (28); Article: *Harry Potter* (29); Butlleta d'inscripció (29)

Tria i comentaris varis: Pep Abad i Sentís

ABRIL

-La **Diputació de València**, presidida pel senyor Fernando Giner —que l'any 1977 encapçalà les llistes de *Falange Española*— **prohibeix l'acte Homenatge a València** que Acció Cultural del País Valencià, amb motiu del 25 d'Abril, tenia previst celebrar a la Plaça de Bous de València. A l'acte hi participaven artistes de renom internacional com en Carles Santos, la Fura dels Baus o Xarxa Teatre. Amb aquesta actitud, el PP, un cop més, demostra no sols la seva furibunda anticatalanitat, sinó la seva total manca de respecte a la llibertat d'expressió, un dels pilars fonamentals dels valors democràtics.

Malgrat tot, la manifestació "**Per València i la llibertat**" i els actes organitzats per ACPV el 5 de maig —cal destacar-hi la **Trobada Nacional d'Entitats**, amb l'assistència de més de 600 representants d'entitats cíviques i culturals d'arreu dels Països Catalans— foren un èxit total de participació.

-**Sant Jordi, Diada de lluita per la llengua:**

-**Acció de la Plataforma per la Llengua** davant de la Comissaria europea d'Educació i Cultura, a favor que el **català** sigui **llengua europea**. L'acció tingué lloc al Saló del Tinell, quan la comissària Viviane Reding presentava l'Any Europeu de les Llengües.

-Actes i manifestació de la **CAL** en favor de la llengua catalana.

Catalans,
defensem els
nostres drets
lingüístics i
nacionals: Contra
el colonialisme, ni
un pas enrere!

VIURE EN CATALÀ

Número 1
hivern 2001-2002

Edita:

Adreces socials (Vallès):
Carrer del Carme, 27 (Nous Temps)
Tel. 656.10.54.22
C-e: alcsabadell@cataloniamail.com
08202-Sabadell

Carrer d'Àngel Guimerà 38 (Tio Canya)
Tel. 656.23.41.06
C-e: alcmollet@cataloniamail.com
08100-Mollet del Vallès

Entitat adherida a la:

Consell de redacció: Josep Abad, Carme Forcadell, Miquel Pasqual.
Direcció: Anna M Porquet
Il·lustracions: Sònia Giravent
Corrector lingüístic: Sever Salvador
Disseny: Eugeni Junyent

L'Associació per la Llengua no s'identifica necessàriament amb les opinions expressades en els articles publicats

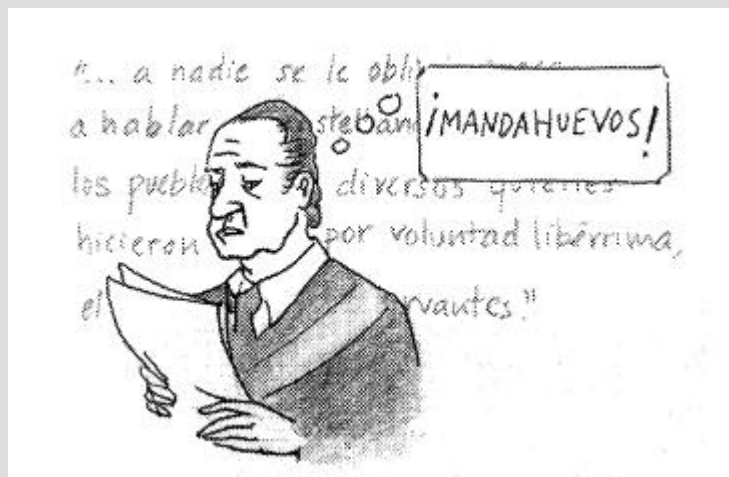
L'Associació per la Llengua i la Cultura és una entitat cívica, apartidista i no-violenta, que té per objectiu defensar i promoure l'ús de la llengua catalana, així com treballar per la conscienciació nacional i la divulgació cultural, bases indispensables per a la reconstrucció nacional dels Països Catalans.

<http://www.estelnet.com/alc>

-Apologia reial al genocidi cultural i lingüístic. *Juan Carlos, rey de España por la gracia de Dios i de Franco* -i per desgràcia de principatins, valencians i balears (entre molts d'altres)- afirma en el discurs d'entrega del *Premio "Miguel de Cervantes"* que «*Nunca fue la nuestra lengua de imposición, sino de encuentro; a nadie se le obligó nunca a hablar en castellano: fueron los pueblos más diversos quienes hicieron suyo por voluntad libérrima, el idioma de Cervantes.*»

El molt constitucional i demòcrata president del Govern espanyol, José María Aznar, qualificà les crítiques al discurs del rei de "*flojera política*" i el portaveu del PsoE defensà el castellà com a llengua "*de no imposición.*"

-La ministra de Educación y Cultura (!?), Pilar del Castillo, se suma a la campanya d'apologia al genocidi cultural i lingüístic sofert als Països Catalans, tot defensant les paraules del rei —cal suposar que dit discurs esmentat sortí del seu *Ministerio*— i negant i/o minimitzant la persecució a què foren sotmeses la llengua i la cultura catalanes durant el franquisme.

MAIG

-Comença a publicar-se *El Paper*, el recull quinzenal de les notícies d'Estelnet. Neix amb el mateix objectiu amb què ho va fer l'any 1997 **Estelnet**, el d'esdevenir una "eina per trencar el bloqueig que la "brunete mediàtica" sotmet al poble català, (...) mentre esperem que per fi puguem articular el nostre gran mitjà de comunicació nacional." (Veure: www.estelnet.com/elpaper)

-El *Diari de Balears*, l'únic diari escrit íntegrament en català a les Illes Balears, celebra el seu cinquè aniversari.

-4 de maig. El **Tribunal Administratiu d'Apel·lació de Marsella ha invalidat la catalanització del cadastre de Perpinyà**, amb la qual cosa ha invalidat, així, la resolució presa al 1996 pel Consell municipal de Perpinyà.

-La **diocèsi de València**, sensible a la interculturalitat, editarà missals en nambyo. Ves per on, però, aquesta sensibilitat lingüística falla respecte a la llengua pròpia del país, i d'editar missals en català, res de res. Malauradament, aquesta i moltes altres accions i actituds provinents del Vaticà, de la *Conferencia Episcopal Española* i de les pròpies jerarquies autòctones fan que, malauradament, els veritables cristians dels Països Catalans, hagin de viure en una perpètua Setmana Santa.

-6 de maig. Setena **Diada per la Llengua i l'Autogovern**, convocada per l'Obra Cultural Balear. **L'OCB reclama un "pla de xoc per la llengua"**, que faci complir la legislació existent i que potencii l'ús social del català. El president de les Illes Balears, Francesc Antich, que assistí a l'acte, assumeix les reivindicacions plantejades des de l'OCB. Un dels eixos centrals d'aquest pla té per objectiu la integració dels nouvinguts a les Illes (uns 100.000 en sols deu anys).

- 16 de maig. La **Generalitat valenciana ha pagat a Julio Iglesias 533 milions per promocionar els productes valencians!!** (Ja tenen uns sants torrons, ja...)
- 19 de maig. El jutge (!?) de Santa Coloma de Farners, actua sistemàticament contra la utilització del català al registre civil. La CAL convoca una concentració de protesta davant els jutjats.
- 31 de maig. Fruit d'un acord entre la Generalitat i el Consell d'Il·lustres Col·legis Advocats de Catalunya (uf!), n'és la creació d'un **traductor de català per als advocats a Internet**.

JUNY

-Informe de la Plataforma per la Llengua "El català en els supermercats i hipermercat d'alimentació a Catalunya." En aquest doble informe es fa palès l'avenç del català en aquest sector, així com l'existència d'una demanda en aquest sentit. Ara bé, mentre que en els supermercats de capital català i holandès (Bon Preu, Caprabo i Ahold) hi ha una presència majoritària del català, en els de capital espanyol i francès (Hipercoor -El Corte Inglés- Carrefour) la presència del català no arriba ni de lluny al bilingüisme, amb una mitjana d'un 34%. Aquests darrers casos resulten especialment preocupants pel seu important pes específic (Carrefour —dirigit a l'estat espanyol per l'ex-ministre del PP, Rafael Arias Salgado— ocupa el número 1

en el rànquing de grans superfícies al Principat), així com per la demostració que els convenis sobre el català signats entre Hipercoor (El Corte Inglés) i la Generalitat estan resultant ser paper mullat. (Veure: <http://www.estelnet.com/plataforma>).

-7 de juny. **L'Institut d'Estudis Catalans inaugura la seu de Castelló de la Plana.**

-**Miquel Calçada i Olivella**, Mikimoto, en una valenta i desacomplexada entrevista concedida a *El Temps* denuncia "la provincialització absoluta dels mitjans públics" de la CCRTV, alhora que critica la política lingüística del govern de la Generalitat qualificant-la de resistencialista (Veure *El Temps*, núm.887).

-15 de juny. **Amb l'acord entre el PP i el PSPV-PsoE s'aproven els membres de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, amb sis secessionistes.** La Facultat de Filologia de la Universitat de València ha expressat la seva preocupació per la dubtosa competència científica i acadèmica de molts dels membres de l'AVL. En aquest sentit cal destacar la presència d'en Vicente Gascó Pelegrí, militar. (Ves a saber? Potser serà nomenat com a moderador.)

-Igualada, 16 de juny. **CULTURAVIVA 2001. 1a. diada per la cultura dels Països Catalans.** Debats, cercaviles, gastronomia i concerts es fongueren en una jornada de festa i de reivindicació.

-Vic, 30 de juny. Convocada per la Plataforma de Ràdio Vic, la CAL i l'Assemblea dels Països Catalans i sota el lema de "**Per la llengua, prou d'imposició de l'espanyol i el francès**", s'ha realitzat una important manifestació de protesta per l'**espanyolització lingüística i ideològica a que està sent sotmesa Ràdio Vic, d'ençà de la seva adquisició per Onda Rambla**. El molt espanyol i demòcrata Luis del Olmo va titllar els promotors de la Plataforma Ràdio Vic en Català de "nazis" i de "terroristas". Segons rumors, cada cop agafa més força el nom d'en Luis del Olmo com a proper guardonat amb la Creu de Sant Jordi.

JULIOL

-24 de juliol. **Lluís Arola, rector de la Universitat Rovira i Virgili, ha quedat absolt pel cas del lliurament prioritari d'exàmens en català en les proves de la selectivitat.** Ara bé, com que en cada bugada perdem un llençol —cosa rara—, **la Generalitat ha hagut de modificar el Reglament**, perquè el Tribunal Superior de Justícia (?) de Catalunya (?), ha sentenciat que l'espanyol és la llengua de l'estat i ha de tenir les mateixes oportunitats que el català. Com és que mai es dóna el cas contrari, que el català tingui els mateixos drets que l'espanyol? No deu ser que la "Justícia" espanyola més que ser cega està encegada?

AGOST

-El Tribunal de Justícia de la Comunitat Valenciana ha ordenat a la Generalitat de Baix a publicar al *Diari Oficial*, l'article 167.4 dels articles de la Universitat de València —que defensa la competència del personal docent en les dues llengües oficials— i que la Generalitat havia censurat. *Zaplana y amigos. S.A.* interposaran recurs al *Tribunal Supremo*; així, el **conseller d'Educació (?) Manuel Tarancón, ha declarat l'oposició del Consell a la necessitat que els professors hagin de conèixer el valencià.**

-El Tribunal Superior de Justícia (?) de Catalunya (?) obliga a la Generalitat de Dalt a reconèixer com a catedràtics a 778 mestres que van suspendre les oposicions de 1991 per no tenir prou nivell de català. Per acabar-ho d'adobar, se'ls hi haurà de rescabalar el sou que aquests professors de secundària que van deixar de guanyar entre 1993 i el 2000, uns 2.000 milions de pessetes. (Conviccions de fireta, parlaments de fireta...)

-Segons el *Worldwatch Institute* la meitat de les llengües actualment parlades al món —unes 6800— hauran desaparegut a finals de segle. Per primer cop, els governs d'Espanya i de França volen impulsar llengua catalana a nivell internacional i han afirmat que estant treballant de valent per tal que aquesta surti com més aviat millor en la llista esmentada.

-Per primera vegada, **deu centres d'ensenyament privats de Ciutat de Mallorca s'acolliran per fer immersió en català.**

SETEMBRE

-Just dos mesos després del nomenament dels membres de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua —acadèmia que havia d'acabar amb la batalla de la llengua (!?)—, **la Conselleria d'Educació valenciana presenta un projecte pel qual els autors balears i principatins seran exclosos dels llibres de text de les assignatures de llengua i literatura valencianes.** Preocupació per la *lengua valenciana* que els ha portat a enviar aquest document a les editorials escrit íntegrament en espanyol. Per la seva banda, la presidenta de l'AVL, Ascenció Figueres, ha manifestat que "no és competència" de l'Acadèmia pronunciar-se sobre el document. Cal destacar, com fa l'editorial d' *El Temps* (núm.900) que "es troba a faltar (...) una actitud més contundent d'una de les institucions que més va fer per culminar aquest procés, la Generalitat de Catalunya". (Deu ser que "ara no toca"?).

-23. **Celebració dels 25 anys del naixement de la Bressola.** Malgrat totes les dificultats, d'ahir i encara, d'avui, actualment existeixen set centres d'educació en català a la Catalunya Nord. Els discursos varen ser fets en català, tret del representant de la Inspecció Acadèmica de l'Estat francès. Felicitats!!

OCTUBRE

-El **Windows XP en català** costarà més del doble que la versió en espanyol, a més, arribarà als PPCC amb tres mesos de retard. (Per estar al dia sobre els productes informàtics en català, podeu adreçar-vos a : www.softcatala.org)

-**"València la nostra"**. La pluja va marcar i fer suspendre molts dels actes convocats en motiu de la celebració del **Nou d'Octubre**; amb tot, el Correllengua i la reclamació d'un pacte per l'ús de la llengua, es feren sentir a Ciutat de València.

-11 d'octubre. Setze membres de l'IEC signen un document on es qualifica d'"improcedent i inoportú" que el president de l'esmentada institució, Manuel Castellet, inviti el rei de Castella i colònies, *Juan Carlos I* a visitar la seu de l'Institut. Senyor Castellet, no en vàreu tenir prou amb les maniobres entorn de la UCE, és que no us canseu mai?

NOVEMBRE

-Retevisión ha desplaçat el centre de desicions a Madrid. Dies abans un usuari d'Amena denunciava haver rebut reiterats insults —a la bústia del mòbil— del servei d'informació en demanar ser atès en català. (Trist; tanmateix, han quedat les coses clares.)

-Tots els grups del Parlament del Principat, excepte, ves per on, el PP, han aprovat una proposició no de llei per la qual es demana a la Generalitat que consensui amb els governs de les Balears i el País Valencià "els mínims comuns" de les classes de literatura catalana. (Aquí les coses ja ho han estat sempre, de clares).

-Amb motiu de la **Diada de la Catalunya Nord** —que recorda llur ocupació pels francesos en virtut de l'il·legal Tractat dels Pirineus entre Espanya i França—, que es tornà a fer coincidir amb el final del **Correllengua**, **4000 persones reivindiquen a Perpinyà l'oficialitat del català**, així com el suport oficial a la Bressola. La Diada es clogué a la nit, a Toluges, amb un concert festivo-reivindicatiu.

-La Càtedra UNESCO de la UAB ha denunciat que, **en els pressupostos del Govern espanyol per l'any 2002, s'hi destinarà dues vegades més en investigació militar que en sanitat o beques per estudiants**. Recordeu, amics i amigues, quan aneu a Espanya no saludeu mai dient «Salut i Cultura! » Serieu molt malvistos!

DESEMBRE

-**La Diputació de Barcelona subvenciona el genocidi del català**. Segons informa el diari electrònic E-Notícies, la Diputació de Barcelona ha otorgat una subvenció a l'associació vidalquadrista Acción Cultural Miguel de Cervantes. De manera que aquests diners serviran per pagar els judicis contra les universitats catalanes que tenen un reglament lingüístic emanat d'acord amb la llei de política lingüística aprovada per la màxima institució del nostre país, el Parlament de Catalunya.

-La delegada del govern espanyol a Catalunya, **doña Julia García-Valdecasas, en una arenga davant dels caps del Ejército español, qualifica els que volen reformar la Constitució de "visionaris" i "il·luminats"**. Senyora, preferim ser visionaris, això és, tenir una visió diferent del món a la seva, i tenir una visió de llibertat, justícia i solidaritat, que no pas defensar una constitució que —sols a nivell lingüístic i cultural— ignora totalment a la llengua catalana (de fet ni s'hi esmenta!), i on només la llengua espanyola resulta un deure i les "altres" —sense anomenar-les— un dret,... Preferim ser visionaris que defensar una constitució on —com canten els Brams— hi són presents en José Antonio i en Franco.

NO SOM QUATRE “PROVÍNCIES” (I)

(elaborat per Anna Porquet i Botey)

Catalans i valencians, mallorquins: tots som germans
Hi ha qui nega aquesta pura realitat
Que no deixa agermanar els Països Catalans

De la cançó *La unió*, del grup mallorquí “Oprimits”
(disc “Seguirem lluitant”)

Torrent de Cinca
(Baix Cinca)

Els territoris de parla catalana van molt més enllà de les quatre províncies en què Espanya ha dividit el Principat de Catalunya, però aquesta obvietat sembla ser ignorada per molts dels seus habitants. D'aquesta manera, es desconeix la realitat social i lingüística de territoris com el País Valencià, la Catalunya Nord o la Franja de Ponent. Fins i tot, en el pitjor dels casos, hi ha qui pensa que la llengua que s'hi parla és una llengua diferent del català, i iniciatives polítiques com la creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua no hi ajuden pas. La ignorància és atrevida, i per això li pot semblar molt natural que s'entenguin persones provinents de punts tan diversos com Palma, Elx, Tamarit de Llitera o Perpinyà, tot i parlar cadascuna una llengua que se suposa diferent de les altres. Però el cert és que el català es parla de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó, a cada lloc a la manera pròpia del territori. Recordem les paraules d'Ovidi Monitor, un català d'Alcoi:

*I torne a repetir: sóc alcoià
Tinc senyera on blau no hi ha.
Dic ben alt que parle català
i ho faig a la manera de València.*

Doncs bé, la Franja de Ponent també parla català, i ho fa a la manera de la Franja. Les següents pàgines pretenen ajudar a descobrir i divulgar aquest territori de parla catalana entre tots aquells que en tenien desconeixement. En propers números de *volem Viure en català* anirem dedicant l'apartat dossier a la resta del nostre territori.

LA FRANJA EXISTEIX, I PARLA CATALÀ

TERRITORI

La Franja de Ponent és un territori allargassat de 225 km de llarg (des del Pirineu a Castelló) i de 15 a 30 d'amplada. Està situat dins de l'Aragó i forma part de les províncies d'Osca, Saragossa i Terol. Les comarques de la Franja són la Ribagorça, la Llitera, el Baix Cinca i el Matarranya. Hi viuen uns 50.000 catalanoparlants, sota administració aragonesa. El percentatge de catalanoparlants és de més del 90%.

Comarques que formen la Franja de Ponent:

El Matarranya: la capital és Vall-de-roures, i també hi pertanyen Calaceit i Beseit. En la seva majoria el territori pertany al Principat de Catalunya (com Móra d'Ebre o Gandesa), però alguns pobles (Maella, Favara de Matarranya, Nonasp...) són administrativament aragonesos.

El Baix Cinca: la capital és Fraga, la població més gran de la Franja, amb més de 12.000 habitants. També hi pertany la important població de Mequinensa.

La Llitera: la capital és Tamarit de Llitera. Hi destaquen, també, els pobles del Torricó, el Campell, Albelda o Peralta de la Sal.

La Ribagorça: També és territori compartit amb el Principat de Catalunya. Bona part de la comarca es troba sota l'administració aragonesa (Areny de Noguera, les Paülles...) i la seva capital és Benavarri. La capital de la vessant d'administració catalana és el Pont de Suert.

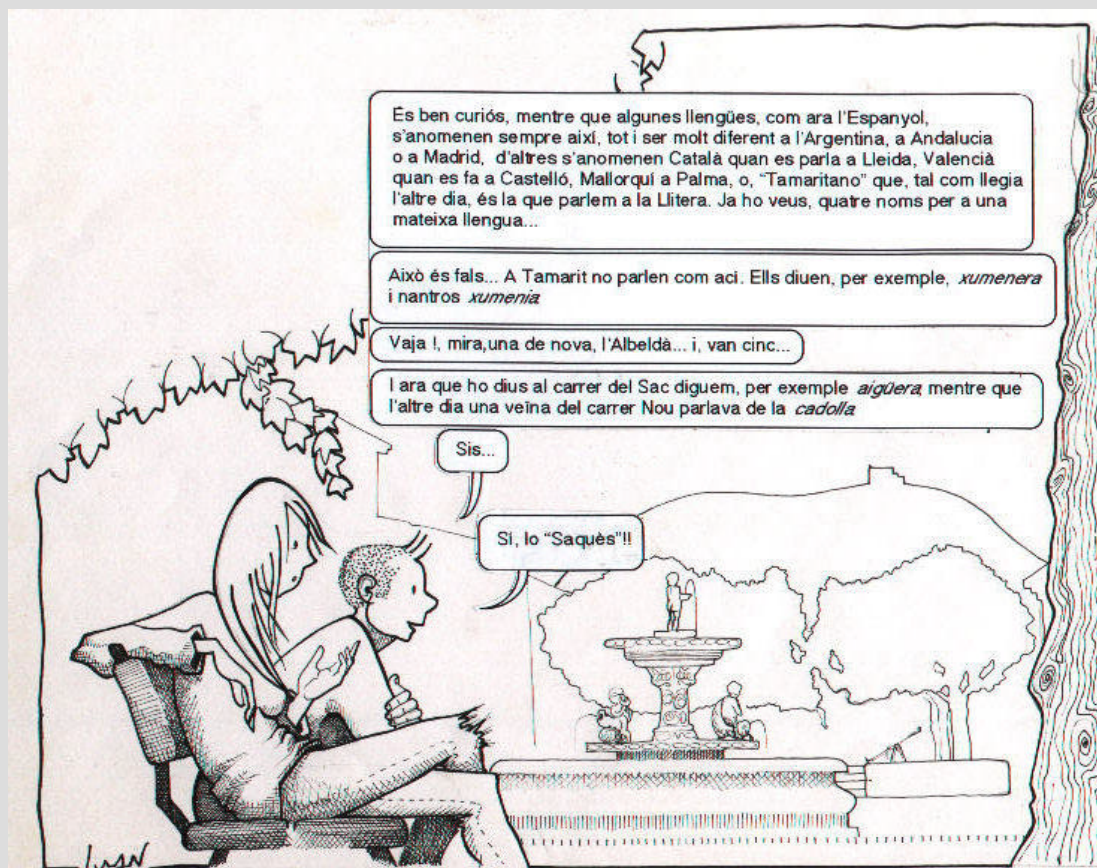
LLENGUA

La llengua vehicular dels habitants de la Franja de Ponent és el català. És un dels territoris amb un percentatge més alt de catalanoparlants dels Països Catalans: més del 90% dels habitants ho són, malgrat que, de manera paradoxal, molts ni tan sols saben que la llengua en què parlen en la seva quotidianitat és català i, per tant, no l'anomenen d'aquesta manera sinó amb els mots "patués", "xapurreau", "xipi-xape", o bé prenent el nom del topònim (tamaritano, ribagorçà...).

Des de la celebració del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana, l'any 1906, s'han anat succeint un gran nombre d'estudis realitzats per experts de les més diverses disciplines humanístiques (lingüistes, historiadors, sociòlegs, antropòlegs...) que s'han interessat per la situació lingüística, social, econòmica, etcètera, de la Franja de Ponent. L'any 1986, quan es va celebrar el Segon Congrés Internacional de la Llengua Catalana, les propostes per tal de retornar el prestigi de la llengua catalana a l'Aragó es van multiplicar.

D'altra banda, però, també cal tenir present que certs grups socials relacionats amb els grups de poder aragonesos han reaccionat davant la creixent consciència lingüística procatalanista de la Franja amb la potenciació de la creença que les modalitats lingüístiques locals no tenen cap relació amb el català, amb l'intent de limitar-ne l'ús social a un pla merament oral i amb la creació de diccionaris del tot científics que, suposadament, demostrarien que existeixen unes llengües diferents de la catalana (per exemple, el *tamaritano*). En aquestes iniciatives, aquests grups compten amb el suport de destacats intel·lectuals aragonesos amb gran capacitat per influir en l'opinió pública de l'Aragó.

Núm., 1

Hivern
2001
2002

Acudit de Juan M. Oriach aparegut en el número 0 de la revista *La Rambla*, que edita l'Ajuntament d'Albelda (La Llitera). Reproduït amb l'autorització i l'ajuda de l'autor, a qui donem les gràcies per la seva col·laboració i amabilitat.

MARC JURÍDIC

El marc jurídic que regula el català a l'Aragó es ben pobre. El 1982 es va crear la Comunitat Autònoma d'Aragó i el consegüent estatut d'Autonomia, on el català i les fables aragoneses no hi apareixen esmentades però s'entenia que se les titllava de "modalitats lingüístiques" i no pas com a llengües. Per tant, s'impedia que els drets d'aquestes minories lingüístiques s'hi fossin reconeguts, ni que es pogués parlar de cooficialitat de llengües.

Sembla que es pretenia conservar les "modalitats lingüístiques" com a element folklòric. A causa d'un seguit d'interessos polítics, les forces polítiques es resisteixen a reconèixer de manera explícita que la llengua que es parla a la part oriental d'Aragó és català.

L'any 1996, el Congrés dels Diputats va aprovar la reforma de l'Estatut d'autonomia d'Aragó, tot i que no li va atorgar la consideració de nacionalitat. L'any següent, l'administració aragonesa va reconèixer el català com a llengua pròpia d'Aragó (junt amb el castellà i l'aragonès); no obstant això, la cooficialitat de la llengua catalana als territoris de la Franja de Ponent no va arribar fins al febrer de 1999. Aquell mateix any el socialista Marcel·lí Iglesias va ser elegit nou president de la Diputació General de Aragón, i es va convertir en el primer catalanoparlant que presideix la comunitat aragonesa.

En l'intent d'anar més enllà en el reconeixement dels drets lingüístics dels habitants d'Aragó, s'ha elaborat un avantprojecte de Llei de llengües que es troba aturat des de fa temps a causa dels continus entrebancs que hi interposa el Partit Popular.

El català a l'ensenyament

El febrer de 1984 diversos ajuntaments de la Franja, juntament amb la Diputació General d'Aragó, van adquirir un compromís polític mitjançant la Declaració de Mequinensa, segons la quals els 17 alcaldes que la signaven es comprometien a impulsar l'ús de la llengua catalana en àmbits formals i a facilitar-ne l'ensenyament a les escoles que ho demanessin. El curs 1984-85 van començar les classes de català a l'escola. El nombre d'alumnes i de centres que han sol·licitat les classes de català ha anat evolucionant de manera considerable al llarg de tot el territori.

Mitjans de comunicació

Pel que fa als audiovisuals, TV3 té una important difusió a la Franja.

Els mitjans escrits són de dos tipus:

- la premsa diària es consumeix en castellà en la seva totalitat.
- revistes locals que acostumen a ser bilingües i on el català de vegades no és normatiu o en la modalitat de català local amb ortografia acastellanada.

D'altra banda, hi ha publicacions d'àmbit comarcal que sí que ajuden a tenir consciència i identitat social entre la col·lectivitat. Les revistes *Desperta Ferro!* a la Llitera i la Ribagorça, *Batecs* al Baix Cinca i *Sorolla't* al Matarranya van aparèixer amb la voluntat de crear identitat social al voltant de la defensa de la llengua catalana que els és pròpia.

Actualment, aquestes revistes ja no s'editen i el seu relleu l'ha pres la revista *Temps de Franja*, escrita íntegrament en català que editen l'Associació Cultural del Matarranya, l'Institut d'Estudis del Baix Cinca i l'Associació de Consells Locals de la Franja. És una revista que gaudeix d'una àmplia divulgació i d'una gran qualitat de contingut i d'edició. El seu primer número va aparèixer el novembre de 2000.

PERSPECTIVES DE FUTUR:

Llei de Llengües de l'Aragó: de moment és un avantprojecte amb la finalitat d'eleva les llengües aragonesa i catalana a l'estatus de cooficials en el seu territori. Fa temps, però, que està encallat a causa dels múltiples entrebancs que troba per part del Partit Popular.

Casals Jaume I: aquests punts de trobada creats per l'ACPV (Acció Cultural del País Valencià), dels quals a la Franja ja n'existeixen quatre (a Mequinensa, Castellonroi, Calaceit i Fraga, aquest darrer de inaugurat de fa poc), representen una esperançadora realitat. Mitjançant els diversos tallers, cursos i reunions que s'hi celebren es treballa per la divulgació de la cultura i la llengua catalanes i per la vertebració de les comarques de la Franja.

BIBLIOGRAFIA

- *Temps de Franja* (Revista de les comarques catalanoparlants d'Aragó). Publicació mensual editada per l'Institut d'Estudis del Baix Cinca, l'Associació Cultural del Matarranya i l'Associació de Consells Locals de la Franja.
- *Urc - Revista literària*, número 16. Pagès Editors / Ajuntament de Lleida. Lleida, novembre, 2001. (Aquest número és un monogràfic que conté una antologia literària d'autors de la Franja)
- *Franja, frontera i llengua. Conflictes d'identitat als pobles d'Aragó que parlen català* Josep L. Espluga i Arantxa Capdevila. Lleida: Pagès Editors (Col·lecció Guimet)
- *CAT. Llengua i societat dels Països Catalans*, Pere Mayans i Núria Montés. La Busca Edicions, S.L. Barcelona, 1998.
- *La Catalanitat de la Franja de Ponent. Crònica de 20 anys*. Joaquim Monclús, Barcelona: Editorial Thassàia, 1999.

Núm., 1

Hivern
2001
2002

MANIFEST PEL PACTE PER LES LLENGÜES D'ARAGÓ

Els alcaldes i els regidors dels municipis d'Aragó de llengua catalana, preocupats per la paralització legislativa que ha patit la Llei de Llengües d'Aragó, encarregada a les Corts Aragoneses per l'Estatut d'Autonomia en la seua Reforma del dia 30 de desembre del 1996 i patrocinada pel Dictamen de la Comissió Especial de Política Lingüística aprovat pel Ple de les Corts d'Aragó el dia 6 de novembre del 1997, sol·licitem als diputats i als Grups Parlamentaris de les Corts d'Aragó un nou impuls cap a un **Acord Polític** que siga capaç de superar les posicions partidistes i que regule l'ús de les llengües territorials pròpies d'Aragó per tal de reconèixer plenament els drets lingüístics dels seus parlants.

Amb esta finalitat ens reunim de bell nou a Mequinensa, 18 anys després de la signatura de la primera Declaració, en defensa dels drets lingüístics de les ciutadanes i els ciutadans aragonesos a qui representem, i firmem el següent:

MANIFEST

Primer. - Des que al febrer de l'any 1984 els alcaldes i regidors dels municipis catalanoparlants d'Aragó van signar la *Declaració de Mequinensa* sol·licitant la normalització de l'ensenyament i de l'ús de la llengua catalana en la seua diversitat local i comarcal, els diferents governs autònoms han adoptat diverses mesures de foment que, valorades globalment, estan força allunyades del reconeixement constitucional de la cooficialitat de les llengües territorials parladres a l'Estat Espanyol.

Segon. - Les Corts d'Aragó han convingut que cal una Llei de Llengües d'Aragó que regule l'ús de les llengües pròpies d'Aragó i els drets dels seus parlants; primer ho van fer aprovant unànimement la Reforma de l'Estatut d'Autonomia d'Aragó i després votant el Dictamen de la Comissió Especial de Política Lingüística.

Tercer. - Fa pocs mesos que el Regne d'Espanya ha publicat al Butlletí Oficial de l'Estat la ratificació de la Carta Europea de les Llengües Minoritàries, i ha declarat el compromís del Govern espanyol de considerar un dret imprescriptible l'ús d'una llengua regional o minoritària en la vida privada i pública. La mateixa carta, en l'article 7, delimita els objectius i principis que regulen les llengües: reconèixer i respectar les seues àrees geogràfiques, promocionar les llengües, facilitar el foment de l'expressió oral i escrita en la vida privada i en la pública, etc.

Quart. - En est context nacional, som l'única comunitat autònoma a l'Estat Espanyol que no ha reconegut ni ha regulat mai l'ús públic i privat de les seues llengües pròpies. També som l'única Comunitat en què els seus representants parlamentaris no han estat capaçs d'assolir un Pacte Polític que, amb independència de la composició política del Parlament i del Govern Autònom,

garantize a tots els seus parlants l'ús i l'ensenyament de les llengües pròpies minoritàries.

Cinquè. - Les dones i els hòmens de les comarques catalanoparlants d'Aragó demanem que la nostra llengua, parlada tradicionalment i històricament siga, finalment, reconeguda per Llei. En l'actualitat la nostra llengua no té els mateixos drets que el castellà (llengua oficial a Aragó), per tant infringeix els principis continguts en el Pacte Internacional dels Drets Civils i Polítics de les Nacions Unides i l'esperit de l'article 3.3 de la Constitució espanyola. Mentre els nostres drets lingüístics no tinguem reconeguts, no serem aragonesos de ple dret.

Sisè. - Vistes els acords ja adoptats per les Corts d'Aragó, vistes els acords polítics que s'han assolit en tots els Parlaments d'Espanya per tal de regular l'ús de les llengües pròpies i vistes els compromisos adquirits pel Govern d'Espanya mitjançant la signatura de la Ratificació de la Carta Europea de les Llengües Minoritàries, demanem a tots els grups parlamentaris de les Corts d'Aragó un exercici de responsabilitat per tal de complir al més aviat possible el mandat recollit en l'article 7 de l'Estatut d'Autonomia.

Setè. - Demanem als diputats i diputades que ens representen a les Corts d'Aragó que assumisquen la responsabilitat del diàleg i de l'acord com una fórmula idònia per regular un tema tan important per a totes i tots els ciutadans.

Els nostres drets, la nostra identitat aragonesa i el nostre patrimoni han de ser respectats i valorats. Fem entre tots un Aragó més gran.

Mequinensa, 24 de febrer del 2002

Col·laboreu a

Volem VIURE EN CATALÀ

Divulgant la revista, escrivint articles, trametent denúncies, donant suport econòmic, anunciant-vos-hi, aportant-nos idees, crítiques,...

V e
C

pàg. 12

Guillem Xacon

Anna Porquet i Botey

Coordinador dels Casals Jaume I de la Franja de Ponent.

Quina mena de consciència lingüística existeix entre els habitants de la Franja?

Majoritàriament, la gent de certa edat no ha tingut accés a conèixer la seva llengua, ni la cultura, ni la història. La pressió ha estat molt forta. Hi ha llocs on diuen que parlen "xapurreau" i, per exemple, a Maella fa uns dos anys el mateix ajuntament va demanar la cooficialitat de les dues llengües que s'hi parlen anomenant-les respectivament castellà i "xapurrejat". És un exemple de desconeixement, perquè l'any 1984 els alcaldes dels pobles de la Franja de Ponent van signar el Manifest de Mequinensa on reconeixien que la llengua que parlen és català a banda de dotar-la d'una base. Enguany, després de divuit anys, la situació és pràcticament idèntica. Les noves generacions ja reconeixen perfectament que la seua llengua és el català sense més adjectius.

A la Franja existeix una posició que defensa que s'hi parlen llengües com el tamaritano, el mequinensà, etcètera. Quina incidència quins plantejaments tenen aquests grups?

Primer de tot, és una posició minoritària. Bàsicament se centra en dues entitats concretes que estan situades entre la dreta i l'extrema dreta, gent rànica que no compta amb jovent entre les seves files. Recentment han convidat l'entitat d'Aleix Vidal-Quadras "Convivència Cívica Catalana", per parlar de la repressió dels castellanoparlants a Catalunya, no cal dir res més. De fet, fa un temps ja van declarar en roda de premsa que reben instruccions i fons econòmic del Partit Popular. El seu únic objectiu és crear polèmica i confusió per tal d'evitar que

s'arribi a la cooficialitat del castellà i el català. De fet, prioritzen el castellà per sobre, fins i tot, de les llengües que diuen defensar.

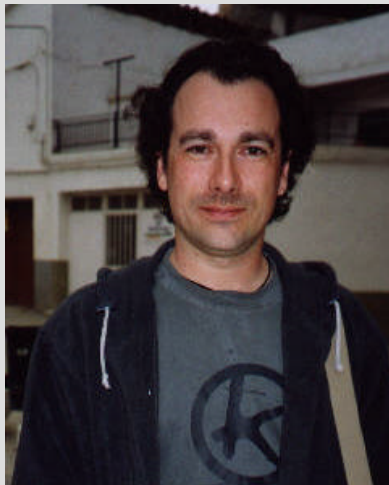
Quina és la finalitat de la Llei de Llengües d'Aragó? Quins avantatges reportaria la seva aprovació definitiva i quina valoració en fas?

D'entrada, cal dir que la Llei de Llengües d'Aragó és realment molt necessària però, tal com se la vol executar, no satisfà

les mínimes expectatives creades. Entre altres coses, per exemple, cada poble haurà de decidir si l'aplica o no, amb la qual cosa no es garanteix res. L'única part positiva és que és un primer pas. Més endavant podrà ser una eina per reglamentar l'ús de la llengua o per exigir-ne uns mínims. Però tota ella és una decepció.

Als territoris que componen la Franja també se'ls denomina Aragó català, Franja de Ponent, Franja d'Aragó, Aragón oriental, Aragó catalanòfon, i d'altres diverses maneres. Quina seria, al teu parer, la denominació més adequada?

Per començar, el fet de parlar d'una "franja" ja és problemàtic, però si observem el mapa del domini lingüístic cultural, estem a Ponent (o a Occident). si pel fet administratiu volem parlar de "franja", és obvi que continua estant a Ponent. Per tant, i alhora evitant progressivament el mot "franja", va prenent força l'opció d'anomenar-la Comarques de Ponent, o fins i tot pel nom de cada comarca, superant el fet d'agrupar-les en una sola denominació. Aquest debat és ben viu i ja veurem com anirà desenvolupant-se.

Núm. 1

Hivern
2001
2002

Quina relació tenen els habitants de la Franja amb la resta del Principat?

Els habitants de la banda interior de casa nostra tenim una relació estreta i fluïda amb la resta del Principat, talment com la de qualsevol comarca fronterera. Es dona la circumstància que estem administrats per l'Aragó, però en el dia a dia els lligams i les interrelacions són estretes fins al punt que les tres comarques septentrionals prenem Lleida com la capital natural amb serveis sanitaris, educatius i, en general, del sector terciari.

La comarca del Matarranya, per la seva ubicació, en canvi, està més vinculada amb les terres de l'Ebre (Gandesa i Tortosa sobretot), el nord del País Valencià i fins i tot viles d'Aragó com Alcanyís.

En l'àmbit cultural els vincles són exclusivament amb la resta dels Països Catalans, lligam majoritari també en els moviments cívics i associatius i, un xic menor, en l'esportiu.

Mequinensa
(Baix Cinca)

WEBS d'interès

Casals Jaume I de la Franja: <http://acpv.net/franja>

Una altra pàgina sobre la Franja: <http://www26.brinkster.com/ct1714/franja/>: pàgina molt completa dedicada a la Franja. Conté mapes, fotografies i història de cadascun dels pobles, a més de documents de gran interès escrits per personalitats tan importants com Armand de Fluvià, Pere Mayans o Héctor Moret, entre d'altres.

Institut d'Estudis Catalans: <http://www.iec.org>

Acció Cultural del País Valencià: <http://www.acpv.net>

Obra Cultural Balear: <http://www.ocbweb.com>

Òmnium Cultural: <http://www.omniumcultural.org>

Plataforma per la Llengua: <http://www.estelnet.com/plataforma>

LA MALA FEINA DE TV-3

«Penso que tant Catalunya Ràdio com TV3 van ser creades amb una funció, com a mitjans nacionals. Perquè, fa vint anys sembla que això era una nació, no? Per tant, si els continguts d'aquestes emissores no responen a una realitat nacional, no responen a res. Això al principi era molt clar, i bé, ara... Ara és absolutament patètic i lamentable. I fins i tot execrable. Quan sento que el *Telenotícies* parla de Catalunya com a una "comunitat" o quan no es pot fer un programa de contingut lúdic si no és entrevistant Torrente, posem per cas, el que observo és que **hi ha una provincialització absoluta dels mitjans públics**. »

Miquel Calçada, *Mikimoto*, en una entrevista concedida a Núria Cadenas per a la revista *El Temps*, núm. 887, del 12 al 18 de juny de 2001

TV(E)-3, la seva

Aquesta televisió que s'autoanomena "la teva", és a dir, que se suposa que és "la nostra" (i queda clar que amb això, com sempre, només es refereixen als habitants del Principat de Catalunya), ja des dels seus orígens es va autodefinir —es va retratar— en escollir el seu nom. En lloc de desmarcar-se des del principi de les dues úniques cadenes de televisió que en aquells moments existien (TVE-1 i TVE-2), se situaren com a la tercera, bandejant l'esplèndida oportunitat d'incloure-hi cap referent a la nostra nació i fer-la aparèixer, per tant, com a la primera del nostre país. Si bé és del tot indiscutible que, de mica en mica, ha anat esdevenint una televisió competitiva i moderna, dia rera dia demostra una sensibilitat del tot insuficient cap al fet català

- no s'hi fa gairebé cap referència als Països Catalans.
- no es dóna importància a actes com l'Homenatge al president Companys que se li va concedir a Irun, ni el que se li va fer a Montjuïc en el 60è. aniversari del seu assassinat.

S'utilitza el substantiu *nacional* en àmbits que pertanyen a l'Estat espanyol, mentre s'evita parlar de Catalunya com a nació, etcètera...

El model de llengua de TV-3

Una de les crítiques que més sovint cal fer a la televisió *autonòmica* (no pas nacional) de Catalunya, sense que n'obtinguem cap resultat, és la qüestió del llenguatge que s'hi utilitza en alguns programes, del tot degradat i farcit de barbarismes. Un exemple claríssim el teníem en el programa "La Cosa Nostra" (i per extensió tots els productes de l'empresa "El Terrat"), o els que dirigia i presentava l'Alfons Arús fa alguns anys. Curiosament, en els programes que més audiència són capaços d'arrossegar. La utilització constant i innecessària de l'espanyol en aquests programes és lamentable, i l'intent de justificar-ho dient que aquesta és la manera com es parla al carrer és senzillament insultant. Però, en tot cas, si fos cert que al carrer es parlés d'aquesta manera, raó de més per parlar d'una manera acurada a la televisió, sobretot tenint en compte la situació de desavantatge de la llengua catalana. I no es pot justificar tampoc basant-se en què és un programa d'humor per-

què dient això, o bé estan mensysvalorant la llengua o bé no aprecien prou la seva pròpia feina (tan poca importància tenen l'humor i la sàira que no cal mirar-s'hi gaire?).

En diverses ocasions, a més, hem pogut comprovar com la llengua catalana és objecte de burla i de menyspreu, consistents, per exemple, en riure's de la manera com es pronuncia una paraula determinada, o de *com s'escriu de diferent* (sempre en comparació amb el castellà). Són burles i menyspreus molt subtils, i potser inconscients, però que fan mal, a la llengua i a les persones que tenim sensibilitat lingüística, que també formem part de l'audiència i ens mereixem un respecte. Un respecte que, per cert, mai es falta a aquells que no són catalanoparlants.

El problema de tot plegat és que sembla que el fet de parlar malament el català no tingui importància. Com que és una llengua "de segona" se la pot menystenir tant com es vulgui i sense sentir cap vergonya. I amb això es fa un pobre servei a la normalització i a la conscienciació dels catalans, i també a la imatge que els forans puguin percebre del nostre país: si no ens respectem nosaltres mateixos no ens respectarà ningú.

La qüestió de la llengua no és cap fotesa, sinó un tema molt seriós. La llengua és bàsica per fer nació i, per aquesta raó, no es pot banalitzar de manera destrallera, i menys des d'un ens públic. Els dirigents de la televisió catalana haurien de reflexionar sobre aquesta qüestió i replantejar-se la conveniència de continuar oferint productes tan poc acurats des del vessant lingüístic. Això, si és que realment volen oferir un servei de qualitat al seu país.

Els professionals enyorats

Ja fa temps que les persones més conscienciades en qüestions de llengua ens queixem d'alguns dels actuals conductors de programes a TV-3 (d'en Buenafuente i companyia, sobretot), i per tant trobem a faltar aquells grans professionals com en Joaquim Maria Puyal o en Miquel Calçada (*Mikimoto*). Tant per l'exquisidesa lingüística que demostraven en els seus programes com pels continguts autènticament catalans i no pas pretenent imitar conductors de programes d'altres cadenes.

Tot seguit reproduïm alguns fragments de l'article *Futbol en català* de Jordi Sedó (filòleg, sociolingüista i mestre), publicat a *El 9 Nou* el dia 28 de setembre de 2001. Sedó hi efectua una dura i merescuda crítica als actuals conductors dels programes esportius, i els compara amb l'excel·lent professional que sempre ha estat el recordat Joaquim Maria Puyal, artífex dels enyorats programes *Vostè pregunta* (al canal català de TVE) i *Vostè jutja*, *La vida en un xip* i *Un tomb per la vida* (tots tres a TV3), i actualment dedicat exclusivament a les retransmissions esportives pel mitjà radiofònic. ¿Tindrem la immensa sort que algun dia torni a la televisió per delectar-nos novament i per continuar donant lliçons de professionalitat a molts dels seus col·legues?

(...) el 5 de setembre de 1976, Joaquim Maria Puyal faria història a propòsit d'un Barcelona-Las Palmas, que el Barça va tenir la gentilesa de guanyar per 4-0, i aquell mateix dia va començar el procés que conduiria la nostra llengua a dotar-se d'un estàndard futbolístic impecable que, a més, connectava perfectament amb l'oient (...)

Puyal era conscient de **l'immens poder que tenen els mitjans audiovisuals** per la seva capacitat de penetració a l'interior de les llars, i sabia també que si feia programes senzills i populars com els que va fer arribaria a moltíssimes persones i, a més, persones que potser no tenien ocasió d'entrar en contacte amb el català ben parlat més que a través de la ràdio o la televisió. Per això, es va preocupar de fer servir en tot moment un registre lingüístic popular però, alhora, lliure d'imperficcions i que pogués servir de model a qui se l'escoltés.

I per això, ara, se'm regira l'estómac cada cop que sento qualsevol dels programes en català que surten per antena avui dia i observo aquest **total menyspreu per la correcció lingüística**, no ja de les persones que hi intervenen, sinó dels mateixos professionals que els condueixen. No és només que no en sàpiguem més, —que també— és que ni tan sols els interessa aprendre'n; perquè els barbarismes i les incorreccions de tota mena es repeteixen un cop rere l'altre amb un absolut desinterès pels consells que deuen rebre dels correctors. (...) I em pregunto si els professionals (?) que els condueixen saben que gaudeixen d'una posició de privilegi per a incidir de manera positiva en el sanejament de la nostra llengua, si saben que la ràdio i la televisió arriben a les capes més impermeables de la societat, si saben, en definitiva, que tenen una responsabilitat que no poden defugir. Em pregunto si són realment conscients que **si fessin en castellà la meitat de la potineria que fan en català serien considerats uns pèssims professionals i no els contractarien enlloc**. I em pregunto per què a Catalunya sí que troben feina. Em pregunto per què, si més no, la CCRTV, que paguem entre tots, no exigeix als seus treballadors la mateixa qualitat que es demana en castellà(...)

I no s'hi val a dir que per a connectar amb el públic no es pot parlar un català correcte. Puyal ho va saber fer —i com ell, altres que el van seguir— i ens va deixar el seu llegat, que aquests desaprensius malmeten a cada programa. **És perfectament possible ser respectuós amb la normativa i alhora parlar un català distès, modern i col·loquial. Ara, això sí: se n'ha de saber.** I em temo que el que passa és que aquests mal anomenats professionals no en saben gaire i, com que, a més d'ignorants són ganduls, no volen aprendre'n i ens volen fer creure que la nostra llengua no és prou apta per a la comunicació i que per això s'ha de parlar malament.

Núm. 1

Hivern
2001
2002

Maria Mercè Marçal (1952-1998)

A l'atzar agraeixo tres dons: haver nascut dona,
de classe baixa i nació oprimida.

I el tèrbol atzur de ser **tres voltes rebel**.

(Divisa de *Cau de llunes*, 1977)

Maria Mercè Marçal, una de les poetesses més reconegudes de la literatura catalana, va néixer a Barcelona de manera circumstancial. El fet d'haver viscut la seva infància a l'vars d'Urgell (Pla d'Urgell) va fer que es considerés sempre ponentina, i de fet mai va abandonar el deix nord-occidental en parlar. Obligada, a causa de la desgraciada i inacabable dictadura franquista, a cursar els seus estudis en una llengua aliena i imposada, com passà a moltes persones de la seva generació (i de totes les generacions que visqueren sota aquell règim), els seus primers poemes foren escrits en castellà i no fou fins que rebé la influència de la Nova Cançó que començà a escriure en la seva pròpia llengua, la llengua en què va viure, per la qual va lluitar i a la qual va aportar el seu talent en forma d'alguns dels poemes més bells de la literatura.

Va exercir de catedràtica de llengua i literatura catalanes, i com a poetessa es donà a conèixer l'any 1977 amb el recull de poemes *Cau de llunes* (Premi Carles Riba 1976). Com es desprèn de la divisa que encapçalava aquell poemari (reproduïda més amunt), els tres eixos principals de la trajectòria vital —i, per tant, també de la literària— de Maria Mercè Marçal foren el feminisme i l'afirmació de la identitat de dona, la justícia social i la defensa de la identitat nacional. La seva militància lingüística i de conscienciació nacional la portaren a lluitar en la resistència política i cultural antifranquista i a militar en el PSAN (Partit Socialista d'Alliberament Nacional). A més, va dinamitzar diversos grups feministes i col·laborà en diverses revistes d'aquest caire, com *Dones en lluita*.

Després del primer recull de poemes en seguiren molts d'altres: *Bruixa de dol* (1979), que s'obre amb la divisa "Jo tinc un nom", amb la qual es reafirma en la seva identitat femenina; *Terra de mai* (1982), on tracta el tema de l'homosexualitat entre dones; *Sal oberta* (1982) i *La germana, l'estrangera* (1985), on reflecteix l'experiència íntima de la maternitat arran del naixement de la seva filla Heura; i *Desglaç* (1988), on expressa el dolor per la mort del seu pare. Alguns dels seus poemes foren musicats per cantautors com Marina Rossell, Ramon Muntaner, Celdoni Fonoll o Maria del Mar Bonet. El 1990 aplegà en un sol volum l'obra poètica que generà entre els anys 1973 i 1988, i li donà el significatiu nom de *Llengua abolida*.

Com a traductora, Marçal aportà al català l'obra de Colette, Marguerite Yourcenar i Leonor Fini. En el camp de la narrativa efectuà algunes petites incursions fins que es decidí a escriure la seva primera i única novel·la: *La passió segons Renée Vivien* (1994), en una prosa impregnada de lirisme. Aquesta obra rebé una allau de merescuts premis, entre d'altres el Premi Carlemany de novel·la 1994, el Premi de la Crítica 1995 i el Premi de la Institució de les Lletres Catalanes 1996.

L'any 1998 va morir a causa d'un càncer, quan només tenia quaranta-cinc anys. La seva presència i la rebel·lia de la seva veu perviuran per sempre entre nosaltres a través de la seva obra, però també gràcies al record de la seva lluita incansable en contra de les discriminacions de tipus social o sexual i en favor de la llengua i els drets de la nació catalana.

Anna Porquet i Botev

L'Acadèmia Valenciana de la Llengua: un engany del PP

El dia 28 de maig de 1995 el Partit Popular va guanyar les eleccions al País Valencià. A partir d'aquesta victòria va anar treballant, sistemàticament, per destruir la feble política lingüística en favor del valencià endegada pel govern socialista. Un any després va aconseguir trencar l'únic lligam que reconeixia, explícitament, la unitat de la llengua, i va derogar els articles que convalidaven els diplomes de la Junta Qualificadora de Coneixements de Valencià amb els de la Junta Permanent de Català.

Per fer front a la situació, el 29 de maig de l'any 1996, a la seu de l'IEC, se celebrà un acte acadèmic per al reconeixement de la unitat de la llengua. En aquest acte es va demanar al govern de l'Estat i als de Catalunya, Illes Balears i València que fessin un reconeixement públic de la unitat lingüística del català per establir sistemes de col·laboració coherents, i coordinar tots els processos de normalització lingüística engegats per les diferents administracions.

El Partit Popular va frenar aquesta proposta i va intentar imposar les seves tesis en contra de la unitat lingüística, el següent pas va ser proposar i promoure la creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, entitat totalment innecessària perquè l'IEC, des de fa temps, complint amb el Reial Decret de creació, s'ocupa de la normativa lingüística i ja havia acceptat la doble denominació català-valencià i incorporat al corpus de la llengua les especificitats valencianes.

La Llei de creació de l'AVL de l'any 1998 no recull la unitat de la llengua catalana, ni tampoc no preveu mantenir cap mena de relació amb l'IEC; està configurada amb quotes de representació política, per tant no és necessari acreditar mèrits professionals ni científics per ser acadèmic o acadèmica. Sembla que l'única finalitat sigui crear dues entitats diferents i sense contacte per normativitzar dues llengües diferents: català i valencià. Des que va sortir aquesta Llei, l'administració valenciana està subvencionant llibres de text i publicacions que s'allunyen de l'estàndard que escriptors i mitjans de comunicació havien consolidat.

Era evident que la tria dels membres de l'Acadèmia havia de ser conflictiva perquè no es poden utilitzar arguments polítics contra arguments científics evidents. L'IEC, el Govern de la Generalitat i la majoria dels mitjans de comunicació van justificar el suport a l'Acadèmia considerant-lo un mal menor, un tràmit necessari per fer callar els secessionistes. És a dir, que encara haurem d'estar agraïts al govern Zaplana per haver iniciat el genocidi cultural del valencià i per haver-lo refermat amb la prohibició de no incloure autors catalans als llibres de llengua i literatura valencianes. D'aquesta manera la *provincianització* i la fragmentació iniciades l'any 1996 continua i empitjora.

Ara és hora de veure quins són els acadèmics favorables a la unitat lingüística, ara és hora de comprovar si l'Acadèmia és un mal menor i un pur tràmit per fer callar els secessionistes, tot i que fins ara només ha servit per legitimar aquesta barbaritat del Govern Zaplana, perquè cap *il·lustre* acadèmic no s'hi ha pronunciat en contra.

Amb la llengua no podem ser ambigus ni ens podem permetre dubtes, el seu futur està en joc. Tota llengua necessita accions polítiques que li donin suport i en el cas d'una llengua com la nostra, fragmentada política i culturalment, aquestes accions han de ser decidides, unitàries i eficaces. La divisió d'una llengua és el preàmbul de la seva desaparició. Per això el català i les altres llengües de l'Estat han de tenir, al territori on són oficials, el mateix reconeixement que la Constitució espanyola atorga al castellà. I l'IEC ha d'actuar d'acord amb el reconeixement i autoritat que el Reial Decret 3118/1976 li atorga. No pot ser que prevalguin els interessos polítics per sobre dels criteris científics i de la realitat social i cultural. Què dirien la *Real Academia de la Lengua Española* i el govern espanyol si els proposessin crear l'*Academia Andaluza de la Lengua* o l'*Academia Extremeña de la Lengua*? I si a més només poguessin estudiar autors andalusos o extremeños?

Carme Forcadell Lluís

V e
C

Núm. 1

Hivern
2001
2002

Qui és l'il·lustre personatge que surt —una mica difuminat i més jovenet— a la dreta del dictador feixista Francisco Franco?

Pistes:

- 1.-Estàon estàpel molt democràtic vot d'en Franco.
- 2.-És un gran amic dels Països Catalans, alhora que una persona molt senzilla. A l'hivern esquia a Baqueira i, de cara al bon temps, estiuueja a Mallorca, on es distreu tot fent regates.
- 3.-És el superheroi que combaté als militars colpistes la nit del 23-F. (Existeixen, però, diferents versions al respecte.)
- 4.-Ha afirmat que l'espanyol mai ha estat una llengua d'imposició.

NOTÍCIES NOTÍCIES NOTÍCIES

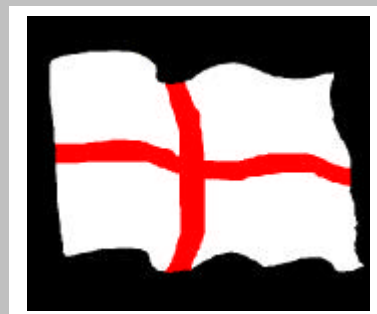
CAMPANYA "2002: Antoni Gaudí, Independentista".

Enguany es celebra el 150è aniversari del naixement d'Antoni Gaudí. Malauradament, però, es vol tergiversar la figura del gran mestre universal i, amb ella, es vol tergiversar un cop més la nostra Història. Així ens trobem que, com denuncia el **Consell Nacional Català "des de l'Ajuntament de Barcelona, la Generalitat de Catalunya i des de la Càtedra Gaudí de la UPC, entre altres, ens volen amagar el ferm independentisme d'un dels genis universals de l'arquitectura."** D'aquí que el **CNC** promogui l'esmentada campanya a fi de denunciar i aturar aquest falsejament, alhora que divulgar la veritable figura de n'Antoni Gaudí. Adhereix-te a la campanya! Per més informació sobre la campanya i sobre Gaudí: www.cnc-cat.org

CAMPANYA PER A LA RECUPERACIÓ DE LA BANDERA DE SANT JORDI

Els *Amics de la Bandera de Sant Jordi* ja fa anys que treballen indefalliblement per tal de "**recuperar l'ús ciutadà i institucional de la bandera de Sant Jordi**", que és recuperar una de les senyes més representatives de la nostra identitat i, al mateix temps, recobrar allò que ens va ser pres com a trofeu de guerra al fatídic Onze de Setembre de 1714 i que mai més no ens ha estat tornat".

Recuperem els nostres símbols! Aquesta Diada lluïm la bandera de Sant Jordi als nostres balcons!

Per adquirir la bandera de Sant Jordi (1,50 m. x 80, i per 1,80 €!!), així com per més informació sobre la campanya:

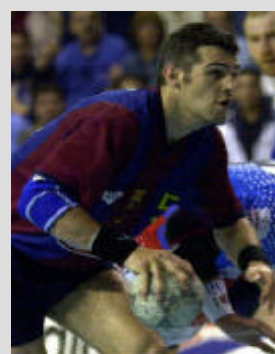
Amics de Sant Jordi. Montcada, 20, pral. 08003-Barcelona. Tels. 93.3198050, 93.3133735.
(També podeu dirigir-vos a Òmnium Cultural de Sabadell, així com a les nostres seus).

Fragments d'articles del llibre **Jo no sóc espanyol**, de Víctor Alexandre (Editorial Proa-Enciclopèdia Catalana)

" El català té un problema de supervivència. Una llengua només pot aspirar a sobreviure si és d'ús comú i general, i en aquests moments a Barcelona, fins i tot a molts pobles, és difícil viure parlant només català. Com t'he dit abans, hi ha el tema absolutament impresentable de la gent que, en el seu conjunt, renuncia a parlar català quan algú els diu alguna cosa en castellà és aberrant. És per aquí per on s'hauria de començar."

Alfons Quintà (advocat i periodista)

"...els que no volen aprendre el català són gent que no s'adapta, que continua amb els seus pensaments rudimentaris. Jo, si me'n vaig a Alemanya aprendré l'alemany. M'agradarà parlar català però hauré de parlar alemany perquè no seré a casa meua. Per tant, el que ve aquí, és a Catalunya i ha de parlar el català. No hi ha més nassos. Si deixéssim escollir, el català es perdria. És de riure que diguin que el castellà es perdrà"

Enric Masip (jugador d'handbol)

Toni Soler
(locutor i escriptor)
Foto: Web Set de Nit

"El castellà és la llengua que se suposa que s'ha de saber parlar i escriure bé; quan es tracta del català en canvi, diuen: "I ara per què hem de dir ensurt en lloc de *susto*?" A la gent no li importa fer faltes d'ortografia en català però fer-les en castellà ho troben gravíssim. És un problema greu que tenim. Té a veure amb el grau d'autoestima de la gent i amb el passat recent del català i del seu ensenyament. Això canviarà"

"Avui a Elx, si bé és veritat que se n'han fet, i s'estan fent, lloables esforços per mantenir la llengua dels valencians, resulta difícil "aguantar el tipus" i no canviar d'idioma a favor del més poderós. I açò, no perquè la persona a qui t'adreces no l'entenga, que la major part del personal sí que entén el valencià; és moltes vegades per la mateixa **inèrcia**: em parlen en castellà.. conteste en castellà (...) Hem de ser capaços de **vèncer aquella por ancestral** a ser un malcriat si a un castellanoparlant li parlaves en valencià. Qui l'entén hauria d'estar generós i culte, i demanar a l'altre que no canvie de llengua. Més encara, les persones representatives (...) haurien de ser conscients que **utilitzar una o altra llengua no és en absolut neutral**, sobretot quan es fa en públic.

Vicent Ripoll i Esclapez (Membre de la Junta Directiva d'El Tempir, revista editada per l'Associació Cívica per a la defensa del Valencià a Elx i el seu terme:). Fragment de l'article 'Misteri i Llengua'

10 ANYS DE LA MORT DE...

Maria Aurèlia Capmany

(Barcelona, 1918-1991)

Maria Aurèlia Capmany fou escriptora de novel·la, narració breu i teatre. Guanyà diversos premis, entre els quals el Premi Sant Jordi 1968 amb la celebrada novel·la *Un lloc entre els morts*. Fou també autora de les obres *Feliçment jo sóc una dona* (1969) i *Quim/Quima* (1971); i d'articles periodístics (recollits en el volum *Dietari de prudències*, el 1982). Amb *Pedra de toc* (1970) i *Pedra de toc/2* (1975) aportà els seus records de postguerra. Des del seu vessant feminista escrigué els assaigs *La dona a Catalunya* (1966); *El feminisme a Catalunya* (1973); *Dona, doneta, donota* (1975), en col·laboració amb Avel·lí Artís Gener; i *Antifèmina* (1978).

Com a autora i directora teatral aportà les obres *Tu i l'hipòcrita* (1959) i *Dones, flors i pitança* (1967), entre d'altres, la més destacada de les quals fou *Preguntes i respostes sobre la vida i la mort de Francesc Layret, advocat dels obrers de Catalunya* (1971), escrita en col·laboració amb Xavier Romeu. Aquesta obra es representà en la clandestinitat amb gran èxit.

Entre els anys 1979 i 1983 fou presidenta del Pen Club Català i des del 1983 fou regidora de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona.

El 1979 fou premiada pel ministeri d'affers estrangers italià per haver contribuït a la difusió de la literatura italiana gràcies a les nombroses traduccions que efectuà.

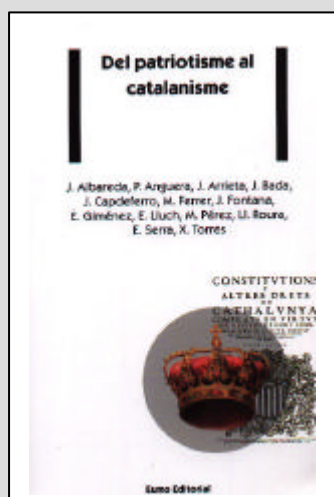
Montserrat Roig

(Barcelona, 1946-1991)

El 10 de novembre de 1991 va morir de càncer l'escriptora i periodista Montserrat Roig. Havia nascut l'any 1946, per tant tenia només quaranta-cinc anys. Va ser autora de diverses novel·les i treballs periodístics. Es donà a conèixer amb el recull de narracions *Molta roba i poc sabó*, obra guanyadora del Premi Víctor Català 1971. L'any 1976 guanyà el Premi Sant Jordi amb la novel·la *El temps de les cireres*. Posteriorment escrigué *L'hora violeta* (1980), *L'òpera quotidiana* (1982) i *La veu melodiosa* (1987).

Escrigué diversos assaigs sobre la dona i, com a periodista, realitzà diverses entrevistes en profunditat per a *Serra d'Or*, *Destino*, *Tele-exprés* i *Triunfo*, entre d'altres publicacions, així com a la televisió. A més, escrigué el recordat document històric *Els catalans als camps nazis* (1977), amb el qual guanyà el Premi Crítica Serra d'Or. També foren importants els documents de viatges que ens deixà com *L'agulla daurada* (1985) sobre la ciutat de Leningrad, o *Barcelona a vol d'ocell*, en col·laboració amb Xavier Miserachs.

Durant els dos darrers anys de la seva vida, just fins al dia abans de morir, escrigué una columna diària a l'*Avui*. La totalitat d'aquests articles fou publicada en format de llibre per Edicions 62 l'any 1992, amb el títol *Un pessic de sal, un pensament de pebre* (que era el nom genèric de la seva columna), i amb el subtítol de *Dietari obert 1990-1991*.

Joaquim Albareda (ed.). ***Del patriotisme al catalanisme. Societat i política (segles XVI-XIX)***. Vic: Eumo Editorial, 2001. Col·lecció Referències.

Com exposen els historiadors Joaquim Albareda i Josep M. Torras i Ribé en la introducció, "el llibre, malgrat el caràcter miscel·lani, constitueix una aportació sòlida i estableix unes fites importants en el terreny de la història política de la Catalunya moderna." Sens dubte els 13 treballs que componen aquest llibre, constitueixen una excel·lent aportació a la història del catalanisme en l'època moderna, amb l'estudi dels arcs de volta en què aquest se sustentà: la defensa de les Constitucions, la Diputació del General, l'Església,... enmig de l'ofensiva centralitzadora i uniformadora de la Monarquia hispànica, englobada dins del naixement dels estats absolutistes i el despotisme il·lustrat, així com dels gravíssims problemes militars i financers en què dita monarquia estava immersa. *Del patriotisme al catalanisme* té la virtut, alhora, de constituir un sa exercici de rigor històric, higiene mental i desintoxicació, front a

les moltes obres pseudohistòriques -que ja fa diversos anys que prosperen, amb la *Real Academia de Historia* al front- d'apologia a la dinastia borbònica que s'entronitzà ara fa tres-cents anys.

JAS

Diccionari de sociolingüística. Enciclopèdia Catalana.(Barcelona: 2001)

Què vol dir autoodi? I ecodiomàtica? Quina relació hi ha entre llengua i autodeterminació? Què és la militància lingüística? Quina és la diferència entre llengua útil i llengua necessària? O entre llengua minoritària i llengua minoritzada? Quines menes de bilingüismes existeixen? Quins són els principals autors de la sociolingüística, i quines teories defensen? Quina mena d'associacions són *La Bressola* o el *Ciemen*? Quin marc legal protegeix la nostra llengua? Què engloba el concepte de Països Catalans? Quin punt en comú té la nostra llengua amb la llengua berber? En definitiva, què estudia la sociolingüística?

Totes aquestes preguntes i moltes d'altres troben resposta en aquest nou diccionari temàtic publicat per Enciclopèdia Catalana, que té el gran mèrit de ser el primer que es confecciona en el món sobre la sociolingüística, entesa com a ciència interdisciplinària que engloba àmbits tan diversos com la psicologia, la sociologia, l'antropologia, la política, la cultura o la pedagogia. Els autors —Francesc Ruiz, Rosa Sanz i Jordi Solé i Camardons— han efectuat, al llarg de cinc anys de feina, un gran treball de reflexió crítica a partir del buidatge dels diversos llibres i articles existents sobre el tema arreu del planeta i que esmenten en l'extensa bibliografia. En total, han reunit 1.150 termes sociolingüístics, i d'altres que s'hi relacionen, per tal de clarificar-los i facilitar-ne la comprensió i l'estudi. Va adreçat, per tant, a alumnes i professors universitaris i d'instituts de secundària, així com a dinamitzadors i planificadors lingüístics, a més de les persones interessades en les llengües i la seva relació amb la societat.

El sociolingüista i professor Albert Bastardas, autor del pròleg, destaca la visió àmplia dels autors, la "perspectiva multidimensional que inclou els diversos nivells i fenòmens de la realitat sociocomunicativa", l'obertura que fan envers les aportacions de la sociolingüística més enllà de les fronteres dels Països Catalans, i sobretot la gran tasca de difusió social de la sociolingüística que es pot aconseguir gràcies a aquesta obra pel que fa a possibilitar un "canvi de la consciència lingüística dels individus". Els autors, que ja havien publicat conjuntament *Història Social i Política de la Llengua Catalana* (1996), tornen a oferir un treball acurat i rigorós que no defuig el compromís a l'hora d'escollir i explicar els termes inclosos en el diccionari.

APB

El Poliedre sociolingüístic, de Jordi Solé i Camardons. Editorial 3 i 4, Col·lecció Contextos.

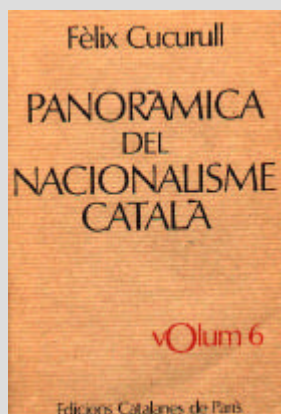
Compendi dels principals conceptes de la sociolingüística del conflicte, des d'una visió crítica i amb un llenguatge entenedor. Del mateix autor del clàssic "Sociolingüística per a joves".

En l'apartat que estrenem en aquest ja segon *Viure en Català* que veu la llum, volem ampliar la secció *Llibres*, a fi de donar a conèixer no sols les novetats editorials que creiem més interessants, sinó també aquelles obres d'assaig, sociolingüístiques i històriques, que creiem fonamentals per a la comprensió del nostre present. Essent sabedors, tanmateix, dels molts estudis que, per raons tant d'espai com fruit de les nostres pròpies limitacions, no surten citats en aquesta secció.

Cucurull, Fèlix. *Panoràmica del nacionalisme català*. 6 vols. París: Edicions Catalanes de París, 1975.
Col·lecció Frontera Oberta, 13

Obra sens dubte única, on s'apleguen mil·lers de textos, discursos, documents programàtics, opuscles, declaracions, articles,... de personalitats, partits, entitats,... del Principat. Textos bàsics per al coneixement de l'evolució del pensament nacional català —de totes les tendències— des dels seus orígens fins al juliol de 1936.

Orígens que Fèlix Cucurull —fruit d'aquest vastíssim estudi— situa no pas en la Renaixença sinó en la guerra dels Segadors on "per primera vegada, pren la una forma ben definida el nacionalisme reivindicatiu dels catalans —el *Nacionalisme social i defensiu* segons les teoritzacions del federalisme que surt a plena llum amb la Revolució de Setembre del 1868—; em semblava veure clar que el seu caire mateix de *social, de defensiu*, el convertia en un antinacionalisme: en els seus orígens, no pretenia res més que dreçar un dic de contenció enfront de l'Imperialisme de Castella-, després, significarà l'esforç per deseixir-se del domini castellà que aixeca la bandera del *patriolisme —del nacionalisme—* espanyol." Obra on els textos transcrits van acompanyats amb unes cronologies polítiques, culturals, econòmiques.. així com de notes biogràfiques dels personatges, per tal de situar el lector dins el context de l'època en què s'escrigué el text, Una obra que demana a crits tornar a ser editada

JAS

Ferrer i Gironès, Francesc. *La persecució política de la llengua catalana*. Barcelona: Edicions 62, 1985.

Obra clau per conèixer la constant i sistemàtica persecució política a què la llengua catalana s'ha vist sotmesa per part d'Espanya i de França. Com explica el mateix autor, el primer objectiu d'aquest treball "era aplegar cronològicament les diferents disposicions legals per mitjà de les quals s'ha volgut restringir, limitar o senzillament eliminar l'ús de la llengua catalana per tal que els ciutadans del nostre poble puguin comprovar que l'odi no ha estat pas una flor d'estiu sinó una constant històrica. "Alhora, en Ferrer i Gironès explicita que, tot i el caràcter científic de l'obra, aquesta té una finalitat política —ja que política ha estat la seva repressió—. la d'esperonar a la lluita per la defensa de la llengua i cultura catalanes, "donant una perspectiva històrica a tots els nostres lluitadors", ja siguin aquests "catalans d'origen, de destinació o d'adopció".

JAS

RUMORS...

(Futura) Biblioteca municipal de Sabadell.

Segons sembla, l'equip de govern s'està plantejant la possibilitat d'intercalar a les lleixes, entre foto i foto de l'alcalde, alguns llibres de consulta.

(En reconeixement i agraïment a *Ordint la Trama*)

TV(E) 3.

És possible que amb motiu de les diades de Sant Jordi i de l'Onze de Setembre, i fent un acte d'afirmació nacional suprem, quan hom es refereixi a Catalunya ho faci com a "nació".

Operación triunfo.

Que els concursants no poguessin parlar en català entre ells ni amb molts tècnics i col·laboradors ni tampoc hi poguessin cantar, no s'ha d'entendre com cap acte de prohibició per part de la direcció de TVE. Simplement constituï a una part més del procés de formació i d'eliminació de mals hàbits que s'impartia a la *Academia*.

Racó Musical

Viurem, viurem,
per damunt de tot
viurem.

Per damunt de les muralles
que han alçat en el carrer,
per damunt de tot viurem.
Per damunt de lleis i muralles
que han alçat en el carrer,
armarem la muixeranga,
i entre tots la muntarem,
passarem a l'altra banda,
per damunt de tot viurem.

Viurem, viurem,
per damunt de tot
viurem.

Ni amb la guerra de València
pararan els dolçainers,

per damunt de tot viurem.
No els podran parar ni amb la
guerra
de València als dolçainers,
tocaran la muixeranga
i entre tots la muntarem,
passarem a l'altra banda,
per damunt de tot viurem.

Viutrem, viurem,
per damunt de tot
viurem.

Per damunt de bords i lladres,
per damunt de tots els pactes,
per damunt de botiflers,
per damunt de tot viurem.

Si la llengua que parles

diuen què és llarga,
no deixes que la tallen
per acurtar-la,
no deixes que la tallen,
diuen què és massa llarga
per no escoltar-la
i amb la llengua tallada
perds la paraula.

No deixes que la cuide
qui vol tallar-la,
l'únic que se proposa
és amagar-la,
no deixes que la cuide,
tota la maniobra
és una trampa
i amb la llengua tallada
no tindràs parla.

Viurem (Al tall)

Per damunt de bords i
lladres

I els que esteu en política
en clau possible,
mireu com no és possible
i torneu a casa,
mireu com no és possible,
feu política nostra,
feu per la casa,
no obeïu els de fora
que el temps se'n passa.

Agafeu la senyera
que està dins l'arca
i deixeu l'espanyola
que torne a Espanya,
agafeu la senyera
recobreu la memòria
i feu per la casa.

treballeu per la terra
que el temps se'n
passa.

Per damunt de bords i
lladres

Per damunt de les
muralles
... ..

Viurem, viurem
per damunt de tot
viurem.

MIQUEL PASCUAL

COMERCIAL DE SERVEIS PER A LA FUSTA MIOUEL PASCUAL.

Roger de Flor, 49, Local C 08205 SABADELL
629 35 31 03 Tel./Fax 93 725 26 29
marimnascual@teleline.es

INFORMÀTICA

PEGUERLES

La Unió, 44, 2n 2a

08201 SABADELL

Tel. 93 725 21 06

i pegueroles@retemail.es

V e
C

Principals actes i campanyes dutes a terme per la nostra entitat al Vallès:(2001)

.Campanya per l'etiquetatge de les **cerveses en català** (Plataforma, gener / març).

.**Presentació de l'ALC de Mollet del Vallès** (gener).

.Activa participació en el "**Manifest unitari en defensa del Reglament d'usos lingüístics de l'Ajuntament de Sabadell**". Important manifest signat per **tots** els grups polítics de l'Ajuntament, sindicats, F.A.V. i principals entitats cíviques, fet arran del plet interposat contra aquest Reglament per part de n'Alejo Vidal-Quadras —i la seva entitat tres vegades mentidera Convivència Cívica Catalana— i la posterior resol·lució del TSJ(?)C(?) suspentent cautelament 4 articles d'aquesta llei (veure el *Viure en Català* núm.0).

.Diada de Sant Jordi:

. Edició del núm. 0 de ***Viure en català***. Revista de l'ALC-Vallès

. Adhesió i col·laboració en la "Campanya per la recuperació de l'ús de la bandera de Sant Jordi", organitzada pels *Amics de Sant Jordi*.

.Inaguració de la **pàgina web** de l'ALC (maig).

.**Presentació del llibre del III Congrés de Cultura catalana, Països Catalans. Segle XXI.** (ALC-Mollet, juny).

.Adhesió a l'acte central de l'**Onze de Setembre**.

.Campanya de **denúncia de l'eliminació del rock català de la programació de la Festa Major** de Sabadell (setembre).

.Col·laboració en la **conferència de na Carme Junyent "El català llengua d'Europa"** feta en motiu de l'Any Europeu de les Llengües. Repartiment d'octavetes i encartellada denunciant la fal·làcia d'aquest pla europeu (setembre).

.Participació en la **Trobada per la Llengua** a Eivissa (octubre)

.Col·laboració en el **II Cicle de Cinema Català** celebrat a Sabadell (octubre - novembre).

.Col·laboració en la campanya "**Warner em discrimina. Vull veure Harry Potter en català**". (Plataforma, novembre).

.Conferència "**Fot-li! Català correcte per a malparlats**", a càrrec d'en Carles Castellanos (ALC-Mollet, Tio Canya, novembre).

.Campanya —via internet— "**Volem seleccions nacionals dels Països Catalans**", on es denuncia el paper obstruccionista/col·laboracionista del Govern català i de molts parlamentaris en general, així com de la Federació Catalana (?) de Futbol, tot ignorant la voluntat popular, representada per més de mig milió de signatures, de voler tenir seleccions esportives catalanes (desembre).

.Participació en les Trobades de Barcelona i d'Elx per a la futura creació de la Federació d'Organitzacions per la Llengua Catalana (FOLC).

Activitats permanents:

.Queixes a més de 60 empreses que no utilitzen la llengua catalana en la seva activitat.

.Col·laboració amb empreses i entitats per tal de traduir opuscles al català

.Enqanxades d'adhesius a bancs, caixes d'estalvis i grans empreses que discriminen el català

Punts de Venda de Volem Viure en Català

Sabadell:

Llibreria Els Dies (Sol, 55)

Llibreria el Cantó (11 de setembre, 145)

Mollet del Vallès

Casal Tio Canya (Àngel Guimerà, 38)

Llibreria l'Illa (Av. Llibertat, 20)

Casa Blava/Ocell de paper (Rambla Fiveller, 5)

Ja tens l'agenda dels Països Catalans?

Informa-te'n d'això i molt més a: **www.freecatalonia.com**

Al mes d'agost passat, Convivència Cívica Catalana portava als tribunals el reglament d'ús del català de l'Ajuntament de Sabadell, aprovat per unanimitat una setmana abans. Arran de la interlocutòria del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya que suspenia cautelarment alguns dels articles de l'esmentat reglament, tots els grups polítics de l'Ajuntament de Sabadell i algunes entitats —entre elles l'Associació per la Llengua i la Cultura— van redactar el següent manifest per tal de donar una resposta ciutadana i d'evidenciar la realitat, és a dir, la total inexistència total de conflicte a la nostra ciutat en el terreny lingüístic.

MANIFEST A FAVOR DEL REGLAMENT PER A L'ÚS DE LA LLENGUA CATALANA A L'AJUNTAMENT DE SABADELL

- *El Reglament per a l'ús de la llengua catalana a l'Ajuntament de Sabadell deriva de la Llei 1/1998, de Política Lingüística, que en l'Article 9 i en la Disposició Transitòria Primera estableix l'obligació que en el termini de dos anys s'aprovin normes locals d'usos lingüístics.*
- *L'Article 3 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya és el referent de la norma citada, i d'on emana el mandat inicial que empara la seva promulgació.*
- *El Reglament per a l'ús de la llengua catalana a l'Ajuntament de Sabadell va ser aprovat per unanimitat per tots els Grups Municipals (PSC, ES, CiU, PP, ERC, IC-V) al Ple de l'Ajuntament de Sabadell.*

Arran de la interlocutòria del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya que suspèn cautelarment alguns articles del Reglament per a l'ús de la llengua catalana a l'Ajuntament de Sabadell, els sotasignats i les sotasignants MANIFESTEM:

1. Que defensem la legitimitat del Parlament de Catalunya —com a òrgan de màxima representació del poble català— per dictar la Llei de Política Lingüística de 1998, i de l'Ajuntament de Sabadell —com a màxim òrgan de representació de la ciutat de Sabadell— per aprovar el Reglament per a l'ús de la llengua catalana, que desenvolupa aquella.

2. Que donem suport al Reglament per a l'ús de la llengua catalana a l'Ajuntament de Sabadell, el model del qual ja s'aplica en més de 400 municipis de Catalunya, des de 1983, i que va ser promogut per la Generalitat de Catalunya, la Federació de Municipis de Catalunya, l'Associació Catalana de Municipis i el Consorci de Normalització Lingüística.

3. Que Catalunya es caracteritza per ser un lloc de pas i de trobada de gent de diferents orígens que han fet d'aquesta la seva terra. Avui podem afirmar que Catalunya és un exemple de convivència;

i per tot això

FEM una crida al conjunt de la ciutadania a defensar l'estatus que ha anat aconseguint la llengua catalana a l'àmbit de l'Administració Local, promovent-la com a llengua pròpia del país en convivència amb el castellà

Promouen el Manifest: Associació per la Llengua i la Cultura (Plataforma per la Llengua), Nous Temps, Òmnium Cultural, PSC, ES, CDC, UDC, PP, ERC, IC-V, EuiA, CUP, JSC, JNC, Unió de Joves, JERC, Joves d'Esquerra Verda, UGT, CCOO, Avalot, FAV.

Núm. 1

Hivern
2001-
2002

JA EXERCEIXES LA TEVA CATALANITAT?

Parles sempre la teva llengua, sense caure mai en la incoherència de substituir-la per cap altra de manera innecessària?

T'esforces a conèixer la Història, la Literatura i la Geografia d'arreu dels Països Catalans, així com les figures importants de la Cultura i la Llengua catalanes?

Denuncies en tot moment les discriminacions de què et sents objecte?

T'esforces a parlar el català de manera acurada, sense utilitzar barbarismes ni paraules foranes?

Mires d'esbrinar si existeix la versió en català d'un llibre, abans de comprar-lo?

Ets capaç de fer quilòmetres per poder veure una pel·lícula doblada al català encara que la projectin en castellà en una sala de cinema de prop de casa teva?

Ets conscient que les notícies catalanes són menystingudes respecte a les espanyoles?

Ets crític quan un castellanoparlant que fa més de vint anys que viu entre nosaltres diu que no entén el català, o quan els catalans canvien de llengua davant seu?

Exigeixes el teu dret a que es redactin els teus documents notariaus en català?

Defenses el dret que els teus fills rebin l'educació en català? Et molesta que en mitjans de comunicació catalans es parli castellà sense necessitat o es degradi la llengua catalana?

T'estimaries més que aquest fos un país normal, on la llengua catalana estigués present a tot arreu?

Article: Harry Potter

Després de l'allau de correus electrònics rebuts en pocs dies, la multinacional Warner decideix que doblarà al català les següents entregues de la sèrie de pel·lícules de Harry Potter. Aquest ha estat un cas evident de col·laboració espontània de la societat catalana en pro dels nostres drets lingüístics. Cal felicitar-nos-en, però també caldria reclamar més responsabilitats als que se suposa que vetllen per garantir-los.

El tema de cada any; de moment, castanya!, i aquesta o aquella pel·lícula, que té pinta de que serà de les més vistes de les festes, no es doblarà al català. Quan no són excuses de pressupost, resulta que el mercat catalanoparlant no és prou potent, o si no és que, és clar, si es dobla al català també ho hauran de fer en una pila de llengües minoritzades que, de fet, suposa un esforç massa gran per a la distribuir dora. També hi ha casos en els quals no és la distribuir dora central qui ho decideix, sinó que la seva seu a Espanya ja procura que no li arribin notícies de la demanda i, senzillament, tira pel dret.

Un altre escull són els propietaris dels Cinemes del nostre país, perquè cal recordar que foren aquests els qui obligaren el govern a modificar l'apartat de la nova Llei de Política Lingüística que marcava un percentatge mínim de pel·lícules doblades en català a les cartelleres.

Per tot això, no és estrany que cada dos per tres hi hagi enrenou però, en aquest cas, ens trobem en una situació que em sembla realment original ja que segons la Generalitat, tot i l'oferiment del govern per a finançar el doblatge, la productora es nega a tirar-ho endavant. Com es menja això? Quin interès pot moure la productora a aquesta actitud que sembla fins i tot provocadora?. En pocs dies tot comença a encaixar i és que les queixes de la societat catalana a la Warner, als Estats Units surten tan efecte, i la rectificació és gairebé immediata. En aquest punt no vull entrar a valorar si la subtitulació del primer film, *Harry Potter i la pedra filosofal*, és o no suficient per al públic catalanoparlant, no avessat a la cultura dels subtítols com en altres països. Crec que la rectificació en sí mateixa és prou important, sobretot tenint en compte que ha tingut lloc arran d'una protesta popular. En la meua opinió, una reflexió a fer és, per una banda, com és possible

que el Govern català ha aconseguit el que han aconseguit uns milers de correus electrònics en pocs dies i de l'altra, per què l'empresa Warner ha canviat tant ràpid de parer si havia arribat a amenaçar amb no exposar la pel·lícula a Catalunya si la Generalitat l'obligava al doblatge. Potser realment no es tenia noció de la petició des dels Estats Units? I en el cas que així hagi estat, quin ha estat el filtre? Està clar que Warner España ha jugat un paper decisiu en la primera actitud de la companyia, com ha passat amb tants casos. Es tracta de mesures purament polítiques

d'un nacionalisme espanyol que es construeix sobre la negació i la por cap a la diferència, una gota més de la pluja espanyolista que hem d'aguantar des de que el Partit Popular governa amb majoria absoluta a Madrid i davant els llargs tentacles de la qual només queda la resposta popular, sobretot veient l'estoï citat, sovint la complicitat d'aquells qui diuen tenir per principal objectiu la defensa de Catalunya. Des de la bona fe, aquesta actitud de servilisme és del tot incomprensible. Hem de pensar malament?

Eugeni Junyent

Associació per la Llengua i la Cultura (Vallès)

Sol·licitud d'inscripció a la nostra entitat

Cognoms i Nom:

Doc. d'identitat:

Adreça:

Localitat:

CP:

Tel. particular:

Tel. feina:

Adreça electrònica:

Quotes (1) (marqueu una de les opcions)

	Anual	☐	Semestral	☐
Normal	36 €	☐	18 €	☐
Quota jove	18 €	☐	9 €	☐
Sense quota	(Col·laborador/a)	☐		

(1) L'import de les quotes es reparteix territorialment a raó d'un 75% a les activitats dels grups locals i un 25% a les de tot el Principat.

Per a aportacions extraordinàries, podeu fer l'ingrés al mateix compte de l'Associació per la Llengua.

Número de compte de l'Associació per la Llengua:

2059-0000-95-8002027216

de la Caixa de Sabadell

LA FAL·LÀCIA DE L'ANY EUROPEU DE LES LLENGÜES

Segons una decisió del Consell d'Europa i de la Unió Europea es va convenir que aquest any 2001 fos anomenat "Any Europeu de les Llengües". Però a l'hora de la veritat, la presència de la nostra malmesa llengua en els actes d'aquest esdeveniment i en la pàgina web que n'informava ha estat nul·la. A més, aquesta xifra mítica del 2001 ens ha portat les declaracions manipuladores del rei dels espanyols respecte a la no imposició del castellà el judici al rector de la Universitat Rovira i Virgili per haver apartat de les proves de selectivitat una professora espanyolista que incomplia el reglament de la universitat respecte al català i les decisions anticatalanes del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, tot acceptant els recursos presentats per la caterva de seguidors del sinistre Vidal-Quadras.

Per tot això, des de l'Associació per la Llengua i la Cultura de Sabadell i de Mollet del Vallès denunciem la fal·làcia d'això anomenat Any Europeu de les Llengües, que s'oblida de l'existència de les llengües minoritzades malgrat que algunes, com el català tinguin un nombre de parlants molt superior al d'altres llengües europees que gaudeixen d'un Estat propi.

**Associació per la Llengua i la Cultura
de Sabadell i Mollet del Vallès**
www.estelnet.com/alc

Cartell de la nostra entitat amb motiu de l'anomenat
"Any europeu de les llengües" (setembre 2001)

<http://www.estelnet.com/alc>